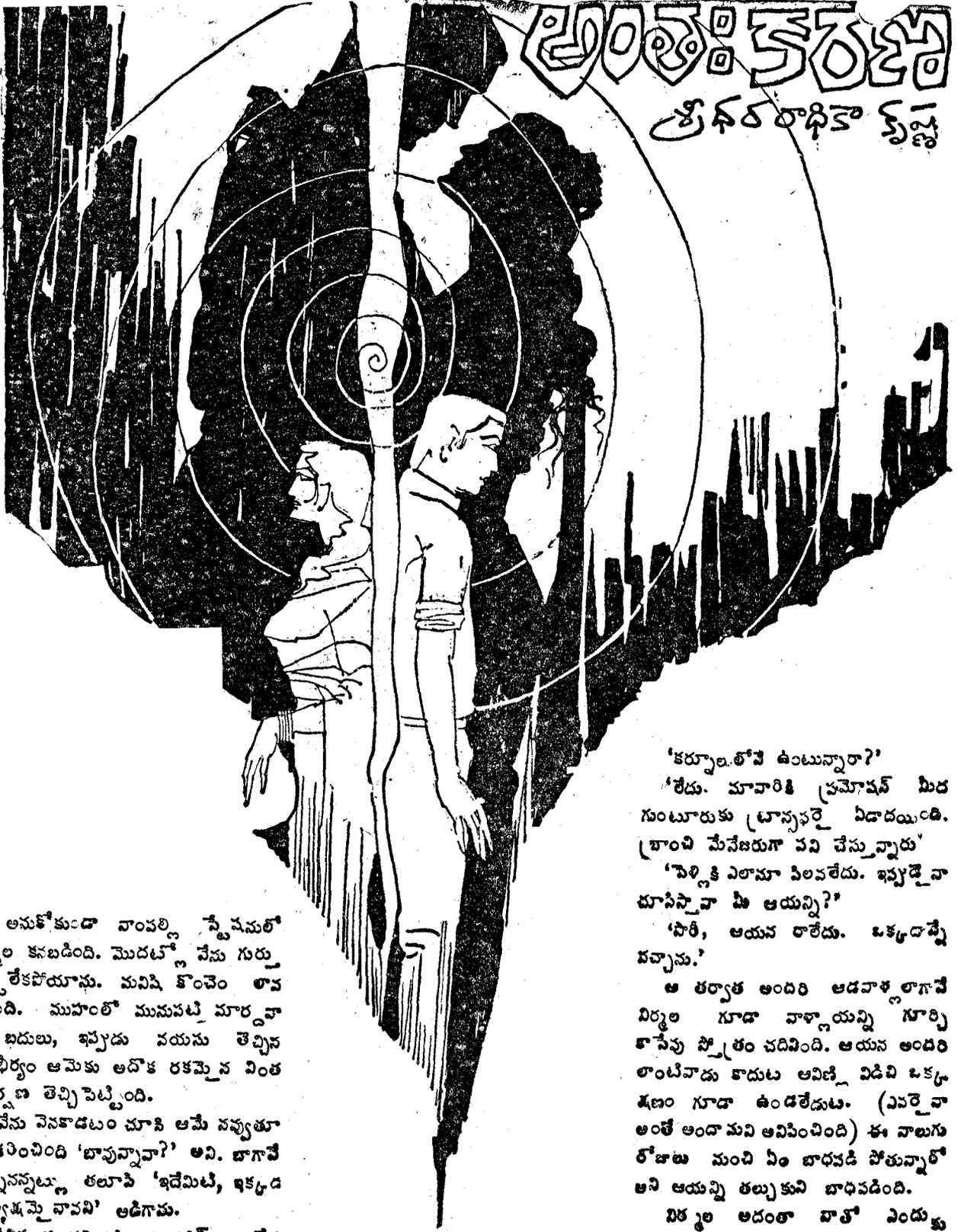

అంబికారాజు

శ్రీధరరాధికా కృష్ణ

అనుకోకుండా వాంపల్లి వేషములో విర్మల కనబడింది. మొదట్లో వేసు గుర్తు పట్టలేకపోయాను. నువ్వి కొంచెం తావయింది. ముహూర్తం మునుపటి మార్గవాసికి బదులు, ఇప్పుడు వయసు తెచ్చిన గాంభీర్యం ఆమెకు అదోక రకమైన వింత ఆకర్షణ తెచ్చిపెట్టింది.

వేసు వెనకాడటం చూసి ఆమె నవ్వుతూ వలకరించింది 'బాబున్నావా?' అని. బాగావే ఉన్నానన్నట్లు తలూపి 'ఇదేమిటి, ఇక్కడ ప్రత్యక్షమై నావని' అడిగాను.

'చిక్కడ పల్లిలో మాకజీన్ మ్యారేజి కొచ్చాను. ఇప్పుడు ఇంటికి వెళుతున్నాను'

'కర్పూర. తోవే ఉంటున్నారా?'
 'లేదు. మావారికి ప్రమోషన్ మీద గుంటూరుకు బ్రాన్చువరై ఏదాదయింది. బ్రాంచి మేనేజరుగా పని చేస్తున్నారు'
 'నెల్లెక్కె ఎలామా పిలవలేదు. ఇప్పుడేనా చూపిస్తావా మీ ఆయన్ని?'
 'సారీ, ఆయన రాలేదు. ఒక్కడమ్మే వచ్చాను.'

ఆ తర్వాత అందిరి అడవాళ్ళలాగానే విర్మల గూడా వాళ్ళాయన్ని గూర్చి కాసేపు స్తోత్రం చదివింది. ఆయన అందిరి లాంటివాడు కాదుట అవిజ్ఞి ఏదివి ఒక్క క్షణం గూడా ఉండలేదుట. (ఎవరైనా అంతే అందామని అనిపించింది) ఈ నాలుగు రోజులు నుంచి ఏం బాధపడి పోతున్నారో అని ఆయన్ని తల్చుకుని బాధపడింది.

విర్మల అదంతా బాత్ ఎందుకు చెబుతున్నదో అర్థం చేసుకోగలను. వామన పూర్తిగా మర్చిపోయినానని వరోక్షం

వాకు తెలియజేయడానికే, వాళ్ళాయన్ని అకాశానికెత్తేస్తాంది.

నిర్మల, వాసు, వేసు, ముగ్గురం క్లాన్ మేట్స్. అప్పట్లో చదువుతోపాటు మిగిలిన కార్యకలాపాల్లో గూడా, మేం ముగ్గురం మిగిలిన వాళ్లందరి కన్నా కాస్త ముందుండే వాళ్లం అందువల్ల మా ముగ్గురిది ఒక 'యూనిట్'. క్రమంగా ఆత్మీయత పెరిగింది. చనువు గూడా ఏర్పడింది. ఒక ఏడాది గడిచేటప్పటికే ఆ చనువు వాళ్లిద్దరి మధ్య మరో రూపం దాల్చింది.

నిర్మలయంగా సినిమాలకీ, సీకారల్లకీ జంటగా తిరగటం, రూంలో ఇద్దరూ కూర్చుని గంటలకొద్దీ బాతాభాసి కొట్టుకోవటం లాంటివి, మిగిలిన మూడెంట్లు, లెక్కెరర్ల దృష్టిలోకూడా పడ్డాయి అనలు ఇలాంటివి గోప్యంగా సాగించుకోవాలని వాళ్లు అనుకున్నట్లు లేదు.

ఆ మైకంలో వాళ్లకు వోళ్ల తెలియక పోవచ్చుగాని, కోటి మూకలాంటి మూడెంట్స్ తల్చుకుంటే వాళ్లని అల్లరిపాలు చెయ్యటం భాయం. ఈమాటే ఒకటి రెండుసార్లు చూచాయగా అంటే ఇద్దరూ చొరక వైపునుంచి వామిద ఏరుకుకు వద్దారు. ఆవాడు వాళ్లు అన్నమాటలు ఇప్పటికీ వా చెవుల్లో గింగురుమంటూనే ఉన్నాయి.

'మేం అవ్యోన్యంగా ఉంటే, ఆత్మీయడమైన మధ్య, మా జంటమనూసి పార్టీస్టావనుకున్నానుగాని, రాళ్ళురువ్వే వాళ్లలో మొదటివాడిని నువ్వేనని అనుకోలేదు' అన్నది నిర్మల.

ఇహో వాడు 'మేం ప్రేమించుకుంటున్నాం. చదువు పూర్తయ్యాక వెళ్లిపోనుకుంటాం. ఎవడెలా ఏదీ చచ్చినా ఇది జరిగితీరుతుంది' అన్నాడు.

వేసు చెప్పింది వాళ్లు సరిగ్గా అర్థం చేసుకోలేదుగాని, నాకుమాత్రం అంతకంటే కావాల్సిందేమింది? వీళ్లకా డైర్యాన్ని నడలకుండా మాడమని ఆవాడు నిండుమనసుతో భగవంతుణ్ణి ప్రార్థించానని వీళ్లిద్దరికీ తెలియదు.

చదువులు పూర్తయినాయి. నిటువాళ్లం అటు వెళ్లిపోయాం. తర్వాత నిర్మలకు వెళ్లయిందిని తెల్పింది కానీ వాసును మాత్రం చేసుకోలేదు. కారణం వాకు

తెలియలేదు. వాసుకు రాసినా నజీరాధారం రాలేదు.

ఇన్నాళ్ల తర్వాత ఇప్పుడు నిర్మల కనబడింది. వెళ్లయ్యాకగూడా పాత స్నేహితుణ్ణి గుర్తుపట్టి తనే ముందు పంకరించింది అదే ఒక విశేషం.

రైలు ప్లాట్ ఫారంమీద కొచ్చింది సెకండ్ క్లాసు కంపార్టుమెంటులో కూర్చుంది. వేసు కిటికీదగ్గర నిలబడ్డాను.

'ఇందాకటినుంచి నేనే వనపీట్టలా వాగానుగాని నువ్వు నోరు ఏవ్వవేలేదు. ఇంతకీ నీసెళ్లి అయిందా?'

'లేదు' 'ఏం? అడవిల్ల తెవరూ నచ్చలేదా?' అంటూ నవ్వింది.

'ఏదీ, ఇంకా వేట మొదలుపెట్టులేదు. ఆపనిమీదే వచ్చే ఆదివారం పూరికెడు తన్నాను. రిజర్వేషనుకనే ఇటోచ్చాను.'

'ఏంవేలమీద ఉంది పాట?' 'ఇంతనిలేదు. ఎవరు ఎక్కువపాడితే వాళ్లకే కొట్టేస్తాను.'

'పిల్ల ఎలా ఉన్నా సరేనా?' 'పిల్ల లేకపోయా ఫరవాలేదు.'

నవ్వింది- 'నీ చిలిపితనం ఇంకా పోలేదు, కృష్ణ'

నిర్మల దగ్గర వాకెంత చమవు ఉన్నప్పటికీ, వివాహమైపోయి గుట్టుగా కాసరం చేసుకుంటున్న ఆమెను 'నువ్వు వాసును ఎందుకు చేసుకోలేదు?' అని అడగటానికి మనసు ఒప్పకోవటంలేదు. ఊరుకోవటానికి అంతకన్నా ఇష్టంలేదు. ఇలా ఒంటరిగా కల్చుకునే అవకాశం మళ్లి రాదుగూడా.

రైలు బయలుదేరటానికి టైం అయిందేమో గంటలొక్కటారు. ఇంజను సాగవోదులుతున్నది. జనం రద్దీలో పాటుకాఫీ, టీఫిన్ను అమ్మే కుక్కరవాళ్ల కేకలు గూడా ఎక్కువయినాయి. వాలుగు ఆపిల్ పండుకొని నిర్మలకు అందించాను.

'దేంకవి?' 'తింటానికి'

'బావుంది నమాథానం' వాచేతిలోని పండ్లు తీసుకుని పక్కనున్న మూల్ కేసు మీద పెట్టింది.

'నువ్వు వచ్చినట్లుగా ముందుగా తెలియదు. లేకపోతే మా ఇంట్లో ఒక

పూటన్నా చెయ్యకండిక్కంటే వెళ్లనిన్ను వాణ్ణి కాదు'

'నువ్వు శ్రీకృతియేట్తో వనిచేస్తున్నావని తెలుస్తానని, ఆ మనోసముద్రంలో నిన్ను వెతికి పట్టుకోవటం వాతరమవుతుందా?'

'వేసు ఇక్కడ వనిచేస్తున్నట్లు ఎలా తెలుసు?'

'గుంటూరుచ్చాకే ననుకుంటాను ఒక సారి సంగమేశ్వరరావు కనిపించి చెప్పాడు.'

'అన్నట్లు వాను నంగతులేమైవా తెలుసున్నయా నీకు?' చివరకు ఉండబట్టలేక అడిగేకాదు; వాసు వేరు వివగానే ఆమె ముహూంలో రంగులు మారటం గమనించాను.

'అబ్బే, వాకేం తెలియదే' మామూలుగానే కనిపించాలని బలవంతాక నవ్వు తెచ్చుకోవటానికి ప్రయత్నంచేసి విఫలమైంది.

'బాంజేలో ఉంటున్నాడు. అడపాదడపి వాకు ఉత్తరాలు రాస్తునే ఉన్నాడు'

తెలిగాజల్లి తెక్కపెట్టుకుంటూ కొన్ని కణాలు చూసం నవించి, తర్వాత ఏమాత్రం కుతూహలం లేనట్లు రాలా నిలిస్తంగా అడిగింది 'ఏం చేస్తున్నాడట?' అని.

'అటమిక్ ఎవర్సీతో ననిచేస్తున్నాడు' రాలాసేవు ఆమె ఏమీ మాట్లాడలేదు. అంతటితో ఆ ప్రసంగం ఆగిపోయేదే గానీ

వేసు ఆమె దగ్గరనుంచి కొంత కూసీ లాగా లని సంభాషణ పొడిగించాను.

'వాడికి పెళ్లికాలేదు ... అలాగే ఉండిపోలా నంటున్నాడు.'

విన్నూరంగా ఉన్న ఆ మాటలకు కష్టం తోచిందేమో, చటుక్కున తలెత్తి క్షణకాలంపాటు వా కళ్లల్లోకి చూసింది. ఏదో చెప్పబోయి ఆగిపోయింది. రెండు నిమిషాలుండి తనే మొదలుపెట్టింది.

'ఏ సరిపితుల్లో నేను అతన్ని వేసుకోలేక పోయానో' ఎవరికీ అర్థంకాదు. అతనే అర్థం చేసుకోలేదు. పైగా నన్ను వాకనం చెయ్యాలని చూశాడు.'

'ఏం చేశాడు?'

'తెలికీ తెలియని పిల్లిలో నే నలనికి రాసిన ఉత్తరాన్ని కట్టుగట్టి తదబాధ రోజుల వండగ వెళ్లకముందే మా ఆయనకు పార్లెలు చేశాడు. భర్త్య అలాంటి

పని చేసేదని తెలిస్తే పరువుగల మగవాడు ఎవడైనా ఏచేస్తాడు కృష్ణా? నా పంసారంలో నీళ్లు పొయ్యాలవేగా అతని పని చేసింది?

వేనేమీ బాబు చెప్పలేక జాయిన్యూ. వాను ఇంత దౌర్భాగ్యుడు పని చేశాడంటే ఒక పక్కనుంచి నమ్మలేక పోతున్నాను.

'వా అదృష్టం తిన్న గా ఉండబట్టి ఆయన నా మాటలు నమ్మారు గాని లేకపోతే ఈ వాడు నిర్మల నీ కిలా కనబడేది కాదు' ఆమె గొంతులో దుఃఖం సుళ్లు తిరిగింది.

'ఛ, ఛ, ఆ వేం మాటలు, ఊడుకో నిర్మలా... ఆయామ్ సారీ. అనవసరంగా ఇదంతా గుర్తుచేశాను.'

'దాని దేమిటిగాని, పెళ్లిచేసుకోకుండా అలాగే ఉండిపోతే, అందరూ ఆ యన్ని చూసి జాలినదాలటనా?'

'.....'

'బ్రతికిన నాలుగురోజులూ నవ్వుతూ గడిచెయ్యాలిగాని, ఏడు నూత్ర, ఎడటి వాళ్లని ఏడిపిస్తూ బ్రతకడం ప్రయోజ కట్టం కాదు. ఏమంటావ్?'

'నిజం?'

'రైలు గట్టిగా కూతపెట్టి, బలా వ్వుంతా పుంజుకుని, బరువుగా కదిలింది.

'పస్తాను మరీ' నవ్వుతూ చెయ్యి ఊపింది.

అంతః కరణం

'విష్ణు ఛీర్ ఫరెవర్'

'ధాంక్యూ'

రైలు వెళ్లిపోయింది. వేసు వచ్చే ఆదివారానికి బెర్త్ రిజర్వు చేయించుకుని స్టేషనులో నుంచి బయటకు వచ్చాను.

నిర్మల చెప్పింది ఎంతవరకు నిజమా అన్న ప్రశ్నే నా మనసులో మెదులుతున్నది. చదువుకున్నవాడు, సంస్కారం ఉన్నవాడు, ఎంతో వివేకంతో ప్రతిదీ ఆలోచించేవాడూ, వాడే ఇలాంటి పనిచేస్తాడా? ఏమో, తనకు కాకుండా పోయిందన్న కసికోర్కీ ఈ బ్రహ్మత్రం వేశాడేమో? లేకపోతే నిర్మల తనకైతాను అలాంటి ఆబదాన్ని కల్పించి చెప్పిల్సిన అవసరంలేదు.

మర్నాడు మధ్యాహ్నం ఆఫీసులో ఎంతో బిజీగా ఉన్నప్పుడు టెలిఫోను వచ్చింది. తీరా చూస్తే వాను. ఫలానా హోటల్లో దిగాను రమ్మనమని చెప్పాడు. ఎక్కడనని అక్కడ వదిలేసి వెళ్లాను. చూమూలు పరామర్శలన్నీ అయ్యాక వాడే అన్నాడు.

'మా బ్రాంచి ఆఫీసు ఒకటి పెట్టారు ఇక్కడ, ఆ ఆఫీసులో ఏదోపనుండి కాంప్ వచ్చాను.'

'ఎంతసేవయింది వచ్చి'

'శీనాచ్చి నాలుగు రోజులయింది'

'వచ్చిన నాలుగు రోజులకా నాకు ఫోను

చెయ్యటం?'

'ఇంకో ఆఫీసరులో కల్పించాను: బొద్దునే వినిమిదింటికి ఊరిబయట నున్న ఆ ఆఫీసుకు పోవటం, రాత్రి వినిమిదింటికి రూంకు రావటం. మధ్యలో ఒకగంట ఉదాయిద్దామని చూస్తే వదిలితేనా? మధ్యాహ్నం 'స్టేసు'లో బొంబాయి పంపించాను ఆ శనిగాటిల్లు. ఈవినింగు బ్రయినుకు నేను బండేశాతి.'

'అఫెరారించినట్లు ఉంది. ఈ గంట భాగ్యానికి నన్నెందుకు రమ్మన్నట్లు?'

'నువ్వు రాకపోతే, నన్నింత ప్రేమగా తిట్టేవాడెవడున్నాడా, ఈ హైద్రాబాద్లో' అన్నాడు నవ్వుతూ నా భుజం మీద చెయ్యివేసి.

'నీకాభియమే ఉంటే, వచ్చేముందు ఉత్తరమే రాసేవాడివి.'

'చెప్పానుగా, వేను ఎలా వచ్చిందీనూ.'

'నాన్నెన్ను, వాకవన్నీ అనవసరం'

'అయితే, ఏమిటంటావురా ఇప్పుడు'

'రెండురోజులు ఉండిపో. నీకోసం నేనూ

శలవు పెట్టేస్తాను. హాయిగా కబుర్లు చెప్పకుంటూ, తనివితీర తిరుగుదాం'

'అబ్బే, ఈవేళ వెళ్లకపోతే లాభంలేదు. ఇవానుంచి వస్తూనే ఉంటాగా'

'ఎప్పుడొచ్చినా ఇంతేగా'

'లేదులే, ఈసారి ముందే తెలుసు రాస్తాను.'

కాఫీ, టీపెన్లు తప్పించాడు. ఆరగించి, సిగరెట్లు వెలిగించాం. సుతారంగా పొగ వదులుతూ, మంచం మీద వెనక్కివాలి 'ఇహా చెప్పరా, సంగతులు' అన్నాడు.

'ఏమున్నయి. మామూలుగానే గడిచి పోతున్నయి రోజులు.'

'మన సాతస్నేహితులు ఎవరెక్కడున్నారో వినున్నా తెల్సా?'

'నువ్వు తప్ప మిగిలినవాళ్లు ఎవరు వచ్చారో, ఎవరు బతికారోగూడా వాకు తెలియదు'

'భానుమూర్తి స్టేట్స్ కు వెళ్లాట్టే'

'కలవారిపిల్లను చేసుకుంటే, అలాంటి కష్టాలు తప్పవు మరీ'

'వాడేం కష్టపడటంలేదు. హైద్రాబాద్ జాండరీలు దాటలేక మచ్చే బాధ పడు తున్నావు'

'వీలువెత్తు ధనపోసినా, నాకు తెలుగు

నిజమే జీవకీ! మావారు కేలండ్రు తేవడింలా కొంచెం ఆలస్యమే!!

కాళ్ళ మధ్యనన్న ప్లెజరు మరో వాటి
తాదురా'

'మై సింపత్రిన్ ఆర్ వికో యు'
'ఇ డోంట్ వాంట్ యువర్ బ్లడ్
సింపత్రిన్'

సిగరెట్టుపారేసి, వాచీ చూసుకున్నాడు.
'బ్లె ములు పోతోంది. ఇంక వేసు తయారవ్వాలి. కాపేపు సరదాగా మాట్లాడతావని
పిలిస్తే, నచ్చి పోట్లాటకు దిగితివి.'

'మరి వేసు నచ్చిరాకముందే, నువ్వువెడు
తున్నానని మొదలు బొడితివి'

'నవ్వువ చెప్పేయి ఇంకేమన్నా
కబుర్లు'

విన్ను నిర్మల వాంపల్లి స్నేహనుతో
కనబడిందని చెబితే, వాడు ఉలిక్కి పడతా
డని తెల్పు. అయినా అధంత నూ టీ గా
చెప్పేయ్యటం వాకు ఇష్టంలేదు. ముందు
వాడు చెప్పేదేదో వింటే, తర్వాత చెప్పాలో,
అక్కర్లేదో నిర్ణయించుకోవచ్చు.

'నిర్మల ఏమంటో దేమిటి?' చాలా
తాపేగా అడిగాను.

'ఏ నిర్మలా?' అన్నాడు ముహం
చిట్లించి, ఆమె ఎవరో తనకు గుర్తు
లేనట్లు.

'ఒకనాటి నీ స్నేహితులాయి. సన్నిహితు
లాయి గూడా.'

'షై గాడ్, అవిడ సంగతా? నువ్వింకా
మర్చిపోలేదన్న మాట?'

'అంత తేలిగ్గా మర్చిపోయ్యే పరిచయం
కాడే మనది. అసలు మీ రెండుకు వెళ్లి
చేసుకోలేదు? దీనికి సమాధానందొరక్క
ఇన్నాళ్లనుంచి చస్తున్నాను'

'దానికి సమాధానం నీకెంత తెల్సో,
నాకూ అంతే తెల్పు. ఎప్పుడైనా, ఎక్కడైనా
తలుసుపడితే, అవిద్యే అడిగి తెల్పు
కుని నాకు వ్రాయి' లేచి నాకు ముహం
చాలుచేసి నిలబడ్డాడు.

'అయితే అవిడ ఇప్పుడు ఎక్కడుం
టున్నుడీ గూడా తెలియదా నీకు?'

'ఎక్కడున్నా ఒకటే, అవిద్యే మర్చి

శ్రీ. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్యగారి

'మేల్ మాయిల్ మందు'

నిర్లరంగు, యోరరంగు సాదలు, దద్దులు, గడ్డి,
మరియు నెడ్డనిలు చ్చాపించినందున నిర్మలకు వినుకు
పుట్టించు రజములు మొదలకే

దీర్ఘకాల చర్మరోగములకు ఉత్తమ నివారణ

వికరములకు

సిద్ధి కాళ్లర్ శ్రీ టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్య & సన్సు

5/22, మేల్మాయిల్, (P. O.) N. A. Dt.

మంచి అభిరుచిగల మోక్షు
పంకజ్
మూడు రకాలను అర్పిస్తోంది!

• పంకజ్ సాండల్ డీలర్జ్ • పంకజ్ సాండల్
• పంకజ్ బృందావన్

నాటి లేని పరిమళం, మేటి రకం,
ఉన్నత అభిరుచులు గల వారిని

సంపూర్ణంగా తృప్తి పర్చగలవు

పంకజ్ సోప్స్ అండ్ ఆయిల్ మిల్స్
కొచ్చిన

అంద్రప్రదేశ్ దిస్ట్రిబ్యూటర్లు:

(మెసర్స్) కె. వి. నారాయణ రావు అండ్ సన్స్,
పి. వి. నెం. 16, విజయవాడ.

1968-69

అంతర్జాతీయ

పోయి చాలాకాలమయింది' అవలు భుజాన వేసుకుని బాత్ రూంలోకి వెళ్ళాడు.

వీడి ప్రవర్తన మరీ విడ్డూరంగా ఉంది. ఏదో దాస్తున్నాడనిపిస్తోంది. దీన్నిబట్టి మాస్తే, వీడు నిర్మలమీద వగబట్టినమాట యదారంమేనని తోస్తున్నది. చివరకు వీళ్ళ ప్రణయగాఢ ఇలా పరిణమించిందన్న మాట!

తేచి అద్దం దగ్గరకువెళ్లి తల దువ్వు కున్నాను. యదాలాపంగా డ్రెస్సింగ్ టేబులుమీదనున్న పుస్తకం చేతితోకి తీసు కున్నాను అకాడమీ ఎవార్డుపొందిన పవల అది. 'చేజీలు తిరగేశాను. ముందుచేజీలో కలంలో లాసిన మాటలు వా దృష్టిని ఆకర్షించాయి.

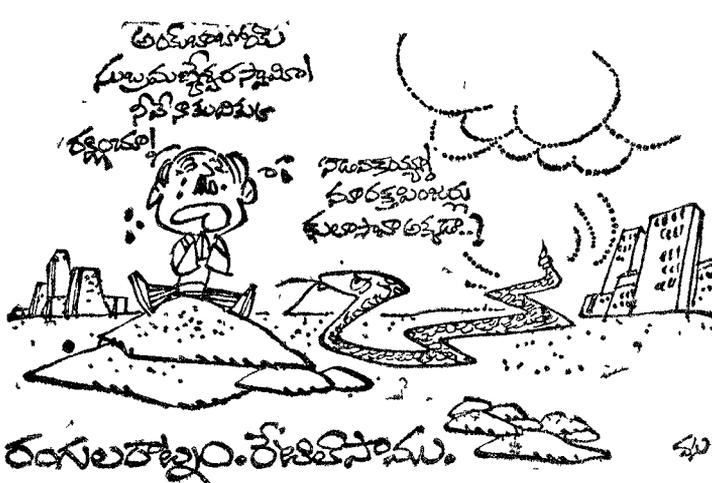
'పొందిన పస్తువుమీద ప్రేమక్రమంగా నన్నగిల్లి పోతుంది. పోగొట్టు కున్నదానికోసం మనసు ఏ పప్పు డా పరితపిస్తూనే ఉంటుంది. ఆ పరితాపంతో ప్రేమ పది రెట్లు పెరుగుతుంది' అని వ్రాసే దాని కింద నిర్మల సంతకం చేసింది. నిన్నటి తాళిఖా వేసివుంది.

ఇలా సంభవం? నిన్ను నిర్మల వీడ్చి కల్చుకుందా?

వాడొస్తున్న వప్పుడువిని, చటుక్కున ఆ పుస్తకం తీసినచోటవేపెట్టి, ఇవతం కొచ్చి విలబడ్డాను. వాను కొట్టింగు సర్దు కుంటూ, టేబులుమీద పుస్తకాన్ని తీసే ముందు వావైపు ఒకసారి క్రిగంట చూశాడు. నేనది గమనించనట్లు కిటికీతో మంచి బయటకు తూస్తున్నాను.

అప్పుడు వాకంతా ఆర్తమైంది. నిర్మల కేవలం పెళ్లి కనే రాలేదు. వాను అసీను పనిమీదా రాలేదు. ఇక్కడ ఇలా ఒంటరిగా కల్చుకోవాలని ఏర్పాటుచేసుకనే వచ్చారు. ఒకర్నొకరు మర్చిపోయినట్లు తోళానికి ప్రథమ కల్గిస్తున్నారుగాని, అంతరాంత రాలలో అనుక్షణం ఒకరి ప్రతిబింబాన్ని మరొకరు చూసుకుంటూనే ఉన్నాడు.

నిర్మల పుస్తకంలోలాసిన మాటలు నిజం. పోగొట్టు కున్నదానికోసం మనసు ఎప్పుడూ పరితపిస్తూనే ఉంటుంది.

ఇది అమెరికాఖండంలో ఉండే విషనర్పం. సుమారు 3, 4 అడు గల పాడవుఉంటుంది. ఎలకలా, ఉడతలా చుంచులా, పక్కలా దీని ఆహారం. ఎండాకాలంలో విచ్చల విడిగా తిరిగినా కలికాలంలో రాళ్లలో దూతి తలదాచుకొంటాయి—చలి భరించలేక.

అన్నిసాముల్లాగే రేటిల్ సాము కూడా పొరబడుతుంది. అలావిడిచి నప్పుడు తోకదగ్గర, ఒక ఖాళీ చక్రం మాదిరిగా నిలిచిపోతుంది. తా కొన్ని కలిసి 'రేటిల్' వీక్షణుస్తాయి. వీవారుకు ఉద్రేకం

వచ్చినప్పుడు, ఈరేటిల్ ను పైకి ఎత్తి, అడిస్తుంది. అప్పుడు గల గలా శబ్దం వస్తుంది. ఒకవిధంగా శత్రువులకు ఇది హెచ్చరిక! ఈ రేటిల్, ఆసాము వయసు చెప్పినా సరామరికగా నిర్దారణకాదు. ఉంగ రాలూ ఊడిపోవడానికి, ఏడాదికి రెండు మూడు హెచ్చు ఏర్పడ దానికి అవకాశం ఉంది.

అమెరికాఖండాలా దాటి ఇలాటి సాములూ కనవడవు. వీటిదగ్గర బంధువులే మనరక్తపింజరి మొద లైనవి.

—జమ్మి కోనేటిరావు